

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v. de voorzitter**Onderwerp**
Procesbrief 'Participatie'**Zaaknummer**
375313**Behandeld door****Verzonden**

Middelburg, 7 november 2023

Geachte voorzitter,

In de Statenvergadering van 3 februari 2023 is de Visie op Participatie door uw Staten vastgesteld. Zoals aangekondigd in deze visie, informeert Gedeputeerde Staten u via deze brief over de stand van zaken.

De Visie op Participatie geeft een handreiking voor de invulling van participatietrajecten binnen de Provincie Zeeland. Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Dit vraagt nadere duiding over hoe de inzet van participatie in relatie tot de Omgevingswet plaatsvindt. Zo werken we toe naar een zo open, transparant en toegankelijk mogelijke Provincie waar inwoners zich welkom voelen om initiatieven aan te dragen, maar ook een veilig platform creëren waarbinnen samengewerkt wordt aan de toekomst van Zeeland. De Notitie Participatie vormt daarnaast mede de basis voor de in 2024 vast te stellen participatieverordening en het verder te ontwikkelen beleid. Zo wordt geborgd dat participatie op een gestructureerde wijze wordt ingebed in de organisatie.

Vanuit de Visie op Participatie zijn een aantal concrete acties toegezegd. Van een aantal acties is helder dat deze niet binnen de toegezegde termijn kunnen worden gerealiseerd. Een belangrijke reden is dat de Provincie in afwachting is van landelijke wetgeving. Daarom volgt in onderstaande uiteenzetting een toelichting op de afzonderlijke acties. Ook zal toezegging 190 N.a.v. Statenvoorstel Visie op Participatie – 231431 m.b.t. het concept 'Burgerbegrotingen' worden afgedaan.

Acties Visie op Participatie**Actie 1: Organiseren Informatiesessies**

- Wat? Niet elk (nieuw) participatie-instrument is even effectief, en sommige hebben juridische- en of praktische beperkingen. Door PS actief te informeren en het organiseren van informatiesessies, kan in een later stadium worden afgewogen in hoeverre bepaalde instrumenten van praktisch nut kunnen zijn voor hoe participatie wordt vormgegeven door de Provincie Zeeland.
- Waarom? Inmiddels er een (verplichte) basis aan participatiebeleid ontwikkeld in het kader van de Omgevingswet. De informatiesessies over de instrumenten volgen hier logischerwijs op en krijgen daarom in 2024 tegelijkertijd met de ontwikkeling verder vorm.
- Hoe/wanneer? Zodra participatiebeleid in 2024 verder zal worden ontwikkeld, zal ook deze actie meegenomen worden in de uitvoering.

Actie 2: Opstellen participatieverordening

- Wat? Op basis van het wetsvoorstel *Versterking participatie op decentraal niveau* zal een verordening worden opgesteld waarbij kaderstellende uitgangspunten, verantwoording en terugkoppeling worden geborgd. De huidige Inspraakverordening Zeeland 2010 wordt hiermee gemoderniseerd en verbreed tot een participatieverordening.
- Waarom? Vanwege het feit dat de wetsbehandeling is uitgesteld tot 2024, zal de verordening ook in een later stadium worden aangeboden aan PS.
- Hoe/wanneer? De verwachting is dat de wetsbehandeling in het 1^e kwartaal van 2024 de wet zal worden besproken in de Tweede Kamer. Vervolgens zal de Eerste Kamer nog een oordeel moeten vellen waarna vervolgens door de Provincie een verordening kan worden opgesteld. De verwachting is dat dit kan plaatsvinden in het 3^e- of 4^e kwartaal van 2024.

Actie 3: Overzichten van participatietrajecten ontwikkelen

- Wat? Als uitvoering van 'Lijn 1 – Identiteit & Participatie' van de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen | Zeeuwen zelf aanzet wordt door de Provincie in 2024 een online participatie- en kennisplatform aangeschaft en geïmplementeerd.
- Waarom? Het online participatie platform is een middel dat vanuit de provincie breed ingezet kan worden voor participatieprocessen. Dit digitale platform heeft een groot en diverser bereik, is snel, bevordert de transparantie en kan daarmee bijdragen aan het draagvlak voor en de kwaliteit van provinciale besluitvorming.
- Hoe/wanneer? Het platform (gedeelte burgerparticipatie) zou in april 2024 'live' kunnen gaan met een beperkt aantal participatieprojecten.
 - o Vervolgens kan de bekendheid en het gebruik ervan organisch groeien, zowel binnen de Provinciale organisatie als bij de inwoners/stakeholders. Zodat er eind 2024 een levendige dialoog ontstaan is met en tussen stakeholders.
 - o Daarnaast krijgt deze tool een aparte functie als Zeeuws kennisplatform, waarmee inwoners, professionals en ambtenaren kennis en ervaring op het gebied van 'burger- en overheidsparticipatie' met elkaar.

Actie 4: Vergroten kennisomgang met participatie binnen de ambtelijke organisatie

- Wat? Er zal in 2023 een programma met afspraken worden opgesteld (werkprocessen) waarin de medewerkers van de organisatie meer kennis kunnen opdoen met betrekking tot de omgang met participatie binnen de ambtelijke organisatie.
- Waarom? Het uitwerken van de acties die volgen uit de Visie op Participatie en actie 4 kunnen niet los van elkaar gezien worden. De ene volgt de actie in tijd op. Met het verschuiven van de termijn waarop beleid kon worden gerealiseerd (zie uitleg hierboven) verschuift ook deze actie. Tegelijkertijd betreft dit ook een actie waar niet echt een begin of einddatum aan kan worden gesteld. Het dient juist continu onderwerp van gesprek te zijn, maar het helpt als het een vastomlijnd concept binnen de organisatie wordt. Beleidsvorming is hierin een belangrijke eerste stap. Daar waar mogelijk wordt er intern al aandacht aan besteed zoals bijvoorbeeld het onderbrengen van participatie als onderdeel van het schrijven van nota's.
 - o Er is nu gekozen om alleen een basisdocument rondom participatie op te stellen welke voldoet aan de eisen vanuit de Omgevingswet.
 - o Verdere concretisering van participatiebeleid en de daar bijbehorende werkprocessen dient nog te worden uitgewerkt.
- Wanneer? Verdere concretisering van het participatiebeleid inclusief werkprocessen onder meer geconcretiseerd in een leidraad/handreiking participatie voor de organisatie vindt in 2024 plaats.

Toezegging 190 'Burgerbegrotingen'

Tijdens de vergadering van 3 februari 2023 heeft GS een toezegging gedaan m.b.t. het concept Burgerbegrotingen. GS heeft in de afgelopen tijd bij District Antwerpen navraag gedaan over de werking van de Burgerbegroting. District Antwerpen heeft een budget van 1,4 miljoen euro per jaar voor een periode van 10 jaar. Bewoners mogen meebeslissen over 10% van het budget. Thema's die dicht bij de bewoners staan worden specifiek geselecteerd voor de Burgerbegroting. Denk hierbij aan groen, jeugd, senioren en pleinen. De politiek zet kaders uit voor 6 jaar. Binnen deze principes kan er nog het nodige veranderen, maar zijn de bevoegdheden wel duidelijk beschreven.

De Burgerbegroting zoals vormgegeven in Antwerpen kent een aantal basisprincipes.

1. Er is sprake van een deliberatieve begroting: de basis is om mensen samen te brengen en beslissingen te nemen.

2. De macht ligt bij de burger: het betreft geen adviserende Burgerbegroting, maar een besluitnemende. De politiek maakt geen keuzes, maar geeft de macht af aan de bewoners.
3. Laagdrempeligheid: Zo veel mogelijk bewoners bereiken
4. Geen voorwaarden voor deelname: bewoners mogen aan één stap van het proces meedoen, zowel online als fysiek.
5. Iedereen mag meepraten: iedereen mag over het hele district van Antwerpen meepraten. Het is niet wijkgericht. Iedereen mag wat zeggen over bijvoorbeeld centrale plekken, parken of markten.
6. Bewoners mogen zelf ideeën indienen of vragen aan het district om dingen te realiseren.

De Burgerbegroting kent een viertal processtappen:

1. Thema's kiezen en geld verdelen
2. Ideeën indienen
3. Projecten kiezen
4. Projecten realiseren

Specifieke uitleg per stap is te vinden op: <https://burgerbegroting.be/wat-is-de-burgerbegroting>

Er zijn voordelen te benoemen als het gaat over burgerbegrotingen. Het zorgt voor betrokkenheid van burgers bij besluitvorming over publieke uitgaven en beleidskwesties. Het openbare karakter van besluitvorming binnen een burgerbegroting kan het vertrouwen van de burger in de overheid vergroten. Er zijn echter ook nadelen te benoemen. Provinciale begrotingen zijn vaak complexer dan gemeentelijke begrotingen. Dit maakt het proces van een Burgerbegroting bij de Provincie ingewikkelder dan bij een gemeente. Daarnaast vinden de opgaven van de Provincie op een andere schaal plaats dan bij gemeenten. De opgaven zijn vaak minder praktisch van aard.

Wij hopen u voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.